GRUMS KOMMUN

Budget 2020 samt plan 2021-2022

Genom en skola i framkant, framgångsrika företagare och nya bostäder bygger vi hållbara broar för framtiden

Titel: Budget 2020 samt plan 2021-2022
Beslutad av: Kommunfullmäktige, 19 november 2019, 22 januari 2020
Dokumentansvarig på politisk nivå: Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Ekonomifunktionen

Budget 2020 samt plan 2021-2022

3 GRUMS KOMMUN
4 Omvärldsanalys och framtidsspaning
6 Styrmodell
9 Finasiell översikt
10 Resultat- och driftbudget/plan 2020-2022
11 Investeringsplan 2020-2022

12 POLITISK VERKSAMHET
13 Verksamhetsbeskrivning
14 Omvärldsanalys och framtidsspaning
14 Resursfördelning

15 FÖRVALTNINGSORGANISATION

17 UTVECKLING OCH FÖRVALTNING
18 Verksamhetsbeskrivning
20 Omvärldsanalys och framtidsspaning
22 Mål för utveckling och förvaltning
23 Resursfördelning

24 SOCIALTJÄNST
25 Verksamhetsbeskrivning
28 Omvärldsanalys och framtidsspaning
29 Mål för socialtjänsten
32 Resursfördelning

35 BARN OCH UTBILDNING
36 Verksamhetsbeskrivning
38 Omvärldsanalys och framtidsspaning
39 Mål för barn och utbildning
41 Resursfördelning

43 SAMHÄLLSBYGGNAD
44 Verksamhetsbeskrivning
46 Omvärldsanalys och framtidsspaning
47 Mål för samhällsbyggnad
49 Resursfördelning

Producerad av Grums kommun

Grafisk form: Anna Svedlund
Foto: Øyvind Lund

Grums kommun

Kommunchef, Annika Lomarker

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Grums kommun påverkas till stor del av händelser och beslut i både regionen och Sverige. Det är viktigt att vi tillvaratar våra egna möjligheter för att möta de utmaningar vi nu har framför oss.

I de senaste prognoserna från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) går Sverige från en högkonjunktur till en normal-konjunktur. Denna normal-konjunktur ser dessutom ut att kunna vika ner mot en mild lågkonjunktur under slutet av 2020.

År 2021 ser SKR som ett övergångsår med svag konjunktur men med en förväntad återgång i balans 2022. Dessa förutsättningar gör att Grums kommun såväl som andra kommuner nu får det tuffare ekonomiskt.

UTMANINGAR

UTMANINGAR

I Grums har vi en medelålder på 44,9 år; motsvarande siffra för Sverige är 41,2 år. Detta påverkar oss på olika sätt. Vi har en hög medelålder på våra medarbetare vilket innebär att vi har stora pensionsavgångar framför oss.

Fram till år 2025 pensioneras ungefär 200 av våra medarbetare, det i ett läge där det redan är svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper som till exempel lärare och vårdpersonal.

En annan effekt av hög medelålder är att antalet äldre ökar. Denna ökning sker inte så snabbt men behovet av platser i särskild bostad kommer att öka redan från år 2025 och år 2035 motsvarar det ökade behovet ett nytt boende i storlek som Järpegatan 5.

Eftersom vårt rekryteringsbehov ökar, är det viktigt att vi som arbetsgivare kan konkurrera om arbetskraften, både med löner och arbetsvillkor. Det är också väldigt viktigt att våra medarbetare upplever att de har en bra arbetsmiljö och att vi kan få bukt med vår höga sjukfrånvaro så att vi får medarbetare som stannar hos oss, rekrytering kostar.

De stora överskridanden som kommunen presenterat inom sina olika verksamheter för år 2019, visar på att det i många fall är motsvarande problem i andra kommuner, vilket gör det extra viktigt att vi samverkar för att finna fler former för gemensam lösning.

MÖJLIGHETER

MÖJLIGHETER

Grums kommun har ett väldigt bra läge i regionen och vi har goda kommunikationer. Kommunen ingår i en större arbetsmarknads-region vilket, är en möjlighet för både invånare och företagare.

Näringslivet utvecklas positivt och företag investerar och växer.

I Grums har vi kompetenta och engagerade ledare och medarbetare med en vilja och förmåga att göra ett gott arbete. Det är en bra förutsättning inför de uppgifter vi har framför oss.

Arbetet som pågår med förbättrade arbetsmiljörutiner, borde på sikt leda till lägre sjukfrånvaro och samtidigt öka möjligheterna att behålla och attrahera personal.

I kommunen finns bra lokaler för våra verksamheter och en planering för vad som behöver åtgärdas.

Styrmodell

För att på ett tydligt sätt beskriva kommunfullmäktiges viljeinriktning ska målstyrning användas. Samtliga verksamhetsmål och konkreta mål har den karaktären att de olika sektorerna och staben kan arbeta inom sitt område för att uppnå dem.

VISION 2030

Genom en skola i framkant, framgångsrika företagare och nya bostäder bygger vi hållbara broar till framtiden

VISION

En vision är en kortfattad beskrivning över önskvärt framtida tillstånd. Kommunens vision fram till år 2030 är ”Genom en skola i framkant, framgångsrika företagare och nya bostäder bygger vi hållbara broar till framtiden”.

MÅL

Kommunallagen säger att varje kommun i sin budget, efter egna förutsättningar, ska fastställa mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål, med betydelse för god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning handlar ytterst om att utföra kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet för skattebetalarnas pengar.

Mål är kommunfullmäktiges sätt att styra utvecklingen i kommunen och dess bolag.

- **Kommunfullmäktiges roll** är att besluta vad som ska nås utifrån kommuninvånarnas perspektiv
- **Kommunstyrelsens roll** är att besluta vad som ska göras
- **Verksamhetens roll** är att bestämma hur det ska göras

ÖVERGRIPANDE MÅL

Strategiska mål som övergripande beskriver hur visionen ska uppnås.

- En attraktiv och jämställd kommun
- God service till medborgarna
- En trygg kommun att leva och bo i

VERKSAMHETSMÅL

Verksamhetsmål fastställer vad som är viktigast att uppnå under den närmaste treårsperioden, för att på sikt nå övergripande mål och den fastställda visionen. Läs mer under respektive funktion och sektor.

KONKRETA MÅL

Konkreta mål anger vad som är viktigast att uppnå under det kommande året för att på sikt kunna nå verksamhetsmålen och den fastställda visionen. Detta mål ska vara mätbart.

Målen avrapporteras till kommunfullmäktige i delårsbokslutet samt i årsbokslutet. Läs mer under respektive funktion och sektor.

FINANSIELLA MÅL

De finansiella målen ska visa kommunens ambitionsnivå med den finansiella utvecklingen.

- Resultatnivån ska vara minst 2,5 % av skatter och statsbidrag
- Den totala skuldbördan, inklusive ansvarsförbindelsen, ska minska med minst 2 miljoner kronor årligen
- Reinvesteringar ska finansieras med egna medel
- Soliditeten ska inte sjunka sett ur ett femårsperspektiv

STYRNING

För att på ett tydligt sätt beskriva kommunfullmäktiges viljeinriktning ska målstyrning användas. Samtliga verksamhetsmål och konkreta mål har den karaktären att de olika sektorerna och staben kan arbeta inom sitt område för att uppnå dem.

Kommunstyrelsen ska, för att beskriva vad som ska göras, arbeta med mål som är **SMART**, det vill säga **S**pecifika, **M**ätbara, **A**ccepterade, **R**ealistiska och **T**idsatta.

Kommunfullmäktige fastställer:

Kommunens vision, övergripande mål, verksamhetsmål och konkreta mål.

De olika sektorerna och staben fastställer:

På vilket sätt man inom och i samarbete mellan sektorerna och staben, ska arbeta med kommunstyrelsens verksamhetsmål och konkreta mål för att kunna nå ett förverkligande av de olika målen på lång och kort sikt.

Alltid gällande:

Utöver det som är formulerat som målstyrning gäller att de olika sektorerna och staben även ska bedrivas i enlighet med lagstiftning och gällande praxis.

VISION

Är en kortfattad beskrivning över önskvärt framtida tillstånd.

ÖVERGRIPANDE MÅL

Strategiska frågor, som övergripande beskriver hur visionen ska uppnås.

VERKSAMHETSMÅL

Fastställer vad som är viktigast att uppnå under den närmaste treårsperioden, för att på sikt nå övergripande mål och den fastställda visionen.

KONKRETA MÅL

Anger vad som är viktigast att uppnå under det kommande året för att på sikt kunna nå verksamhetsmålen och den fastställda visionen.
Detta mål ska vara mätbart.

Finansiell översikt

Resultatplanen för åren 2020-2022 har beräknats utifrån ett resultatmål på 2,5 % av skatter och statsbidrag. Kommunfullmäktige beslutade däremot om ett tillfälligt avsteg för år 2020 med ett resultat på 2,0 % i stället, då vissa neddragningar som beslutats att göras inom verksamheterna får full effekt först år 2021.

SKATT 2020

22,50 kronor

Höjning med 48 öre jämfört med 2019

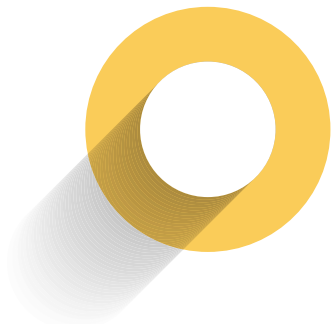

FÖRUTSÄTTNINGAR

Ramar år 2020 har som utgångläge utgått från 2019 års ramar uppräknat med 1,5 %. Därefter har sparbeting getts motsvarande nivå, för att nå resultatmålet år 2020.

Skatter och statsbidrag baseras på ett befolkningstal på 9 040 invånare under hela planperioden 2020-2022. Skattesatsen är beslutad att öka med 48 öre till 22,50 kronor.

Nivå på skatter och statsbidrag är därefter baserat på senaste cirkulär 2019:40, kompletterat med välfärdsmiljarder år 2020 på 3,1 mkr som från år 2021 ingår i det generella statsbidraget.

Komplettering har även gjorts för mellankommunal utjämning efter att regionen övertagit länstrafiken och skatteväxling gjordes för detta.

Denna utjämning ger 500 tkr år 2020, 380 tkr år 2021 och 250 tkr år 2022. År 2023 är sista året med denna utjämning och kommer då ske med 130 tkr.

Resultatbudget /plan 2020-2022

År, tkr	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Verksamheternas nettokostnad	*-534 293*	*-553 120*	*-554 158*	*-568 791*
Finans pensioner internt kalk ers	**21 041**	**20 135**	**20 135**	**20 135**
Verksamhetens nettokostnad före avskrivning och rörelsestörande poster	**-513 252**	**-532 985**	**-534 023**	**-548 656**
Avskrivningar	-16 300	-18 500	-21 900	-22 400
Verksamhetens nettokostnader	-529 552	-551 485	-555 923	-571 056
Skatteintäkter	**405 501**	**417 663**	**428 244**	**441 294**
Statsbidrag	**140 528**	**149 082**	**148 887**	**150 770**
Finansiella intäkter	5 000	5 000	5 000	5 000
Finansiella kostnader	-10 000	-9 000	-11 500	-11 500
Årets resultat	**11 477**	**11 260**	**14 708**	**14 508**
Nettokostnadsandel	94	94	93	93
Resultatandel i % av skatt och statsbidrag	2,1	2,0	2,5	2,5

Driftbudget

Verksamhet, tkr	**Budget 2020**
Politisk verksamhet	3 151
Revision	528
Valnämnd	0
Gemensam överförmyndarnämnd	1 509
Utveckling och förvaltning	50 518
Socialtjänst	220 597
Barn och utbildning	226 794
Samhällsbyggnad	50 024
Summa	**553 120**

Investeringsplan 2020-2022

Benämning, tkr	N/R	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Samhällsbyggnad				
Badhus/sporthall	R	500	7 700	3 700
Kommunens skolor/förskola - skolkök	R	2 200	2 200	1 200
Energiinvesteringar	N	500	500	500
Beläggning	R	300	300	300
VA-sanering	R	3 500	1 500	3 500
VA-relining	R	1 500		
Avloppsreningsverk	R	1 100		
Gatubelysning	R	100	100	100
Kylanläggning Billerudhallen	R	5 000		
Städmaskiner	N	100	100	100
Hållplatser Sveagatan/Björknäsgatan	N	1 635		
Oförutsedda händelser	N	500	500	500
Utemiljö skolor	N		500	500
Frikyla Edsholms ÄBO	N		500	
Källsortering matavfall	N		2 000	
Fritidsanläggningar	R		500	500
Takbyte kommunala byggnader	R			1 000
Summa samhällsbyggnad		**16 935**	**16 400**	**11 900**
Barn och utbildning				
Inventarier, möbler nybyggnation Södra skolan	N	1 070	-	-
Solskydd Jättestenskolan	N	200	500	500
Summa barn och utbildning		**1 270**	**500**	**500**
Socialtjänst				
Möbler Edsholms ÄBO	N	60	-	-
Vårdsängar SÄBO / Linden	N	104	-	-
Vårdsängar gruppbostäder	N	26	-	-
Trygghetslarm/ljudplattor Linden	N	87	-	-
Möbler planerare hemtjänsten	N	40	-	-
Cyklar hemsjukvården/rehab	N	57	-	-
Lyft Edsholms äbo	N	26	-	-
Möbler IFO, väntrum och besöksrum	N	100	-	-
Inventarier socialtjänsten	N		500	500
Summa socialtjänst		**500**	**500**	**500**
Summa investeringar		**18 705**	**17 400**	**12 900**

N=Nyinvestering R=Reinvestering

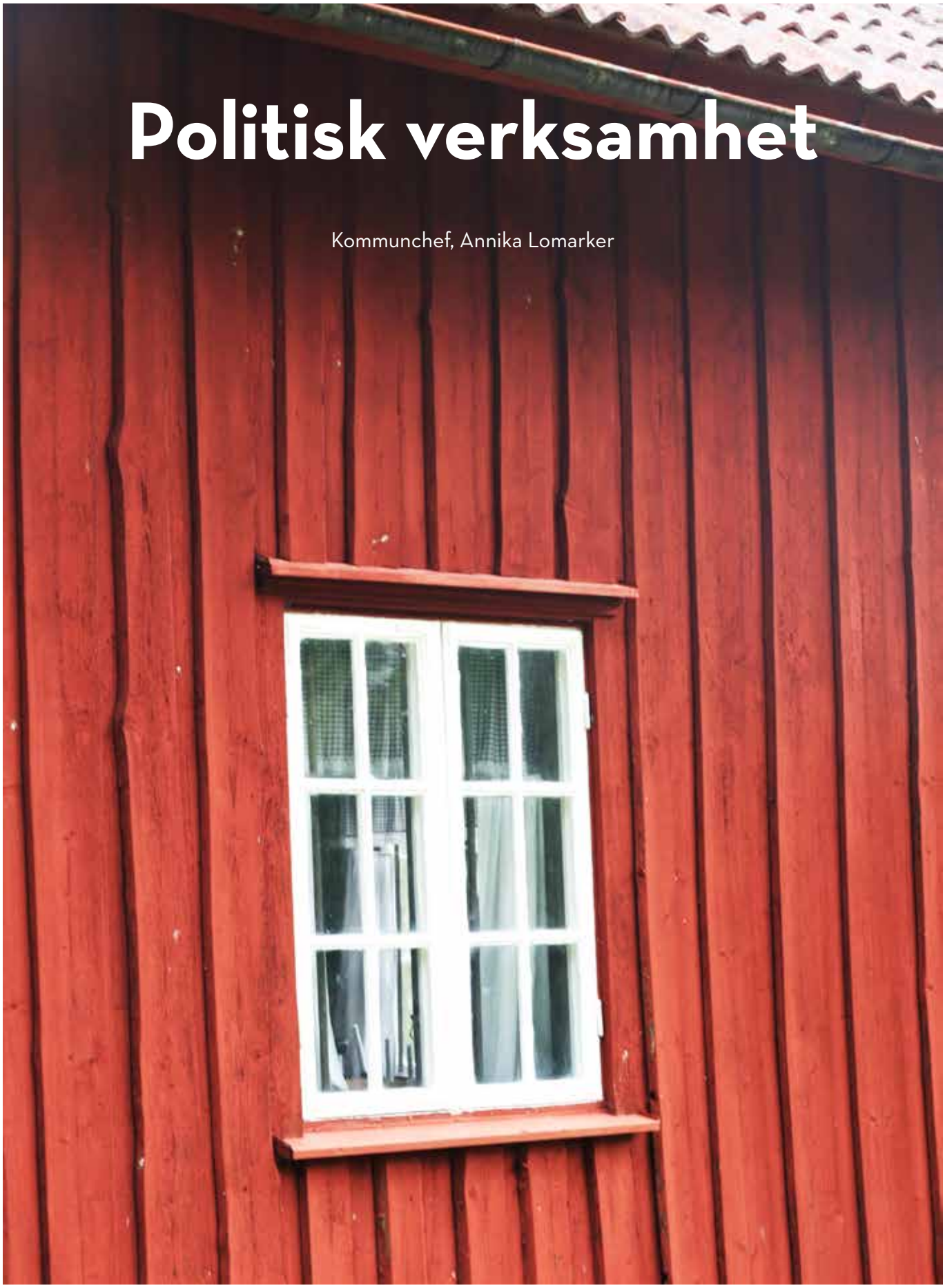

Politisk verksamhet

Kommunchef, Annika Lomarker

Verksamhetsbeskrivning

Den politiska verksamheten omfattar kommunfullmäktige, kommunstyrelse, jävsnämnd samt de tre utskotten utbildnings- och omsorgsutskottet, samhällsbyggnadsutskottet och planeringsutskottet. Utskotten har i uppdrag att besluta i frågor som delegerats dem samt förbereda ärenden till kommunstyrelsen. Inom området ligger även valnämnden och revisionen.

Grums kommun ingår i en gemensam överförmyndarverksamhet tillsammans med Forshaga, Hagfors, Kil och Munkfors kommuner. Verksamheten bedrivs i en gemensam nämnd med säte och kontor i Forshaga. Kostnaden för kontoret delas mellan kommunerna på så sätt att 50 % av kostnaden fördelas utifrån folkmängd och 50 % utifrån antal ärenden. Till detta tillkommer ersättning som betalas till de uppdragstagare som arbetar i Grums kommun.

Kommunen ingår också i Värmlands drift- och servicenämnd, Hjälpmedelsnämnden, Krisledningsnämnden för Karlstadsregionen, Karlstadsregionens Räddningstjänstförbund, och Karlstad-Grums Vattenförbund.

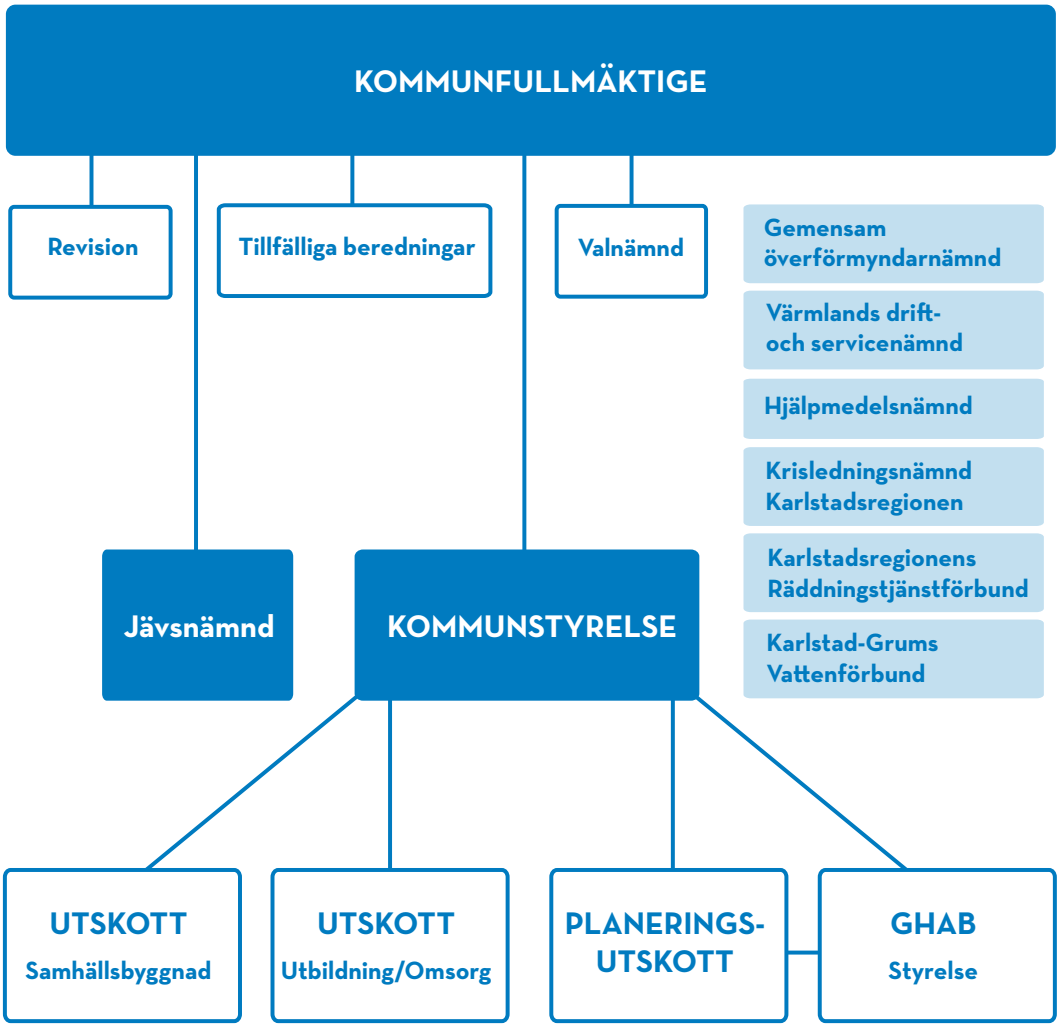

Omvärldsanalys och framtidsspaning

UTMANINGAR

Den politiska verksamheten påverkas, precis som övriga områden inom kommunen, av politiska beslut på nationell och regional nivå.

Lagstiftningen är dessutom alltid överordnad politiska viljeinriktningar.

MÖJLIGHETER

Den politiska verksamheten ingår redan idag i olika samverkansformer inom kommunen samt mellan kommuner och regionen.

Teknikutvecklingen gör det möjligt till nya samarbetsformer med digitala handlingar och mötesformer.

Resursfördelning

KONSEKVENSBESKRIVNING

Budgeten för politisk verksamhet har justerats ner till en nivå motsvarande faktiskt utfall tidigare år. Det anordnas inga val under 2020 därmed finns inget budgetbehov för valnämnden.

Budgeten för överförmyndarnämnden har fått ett tillskott under 2020 för att anpassas efter den kostnadsbild som gäller för verksamheten, då budgeten inte justerats för detta på flera år.

RESURSFÖRDELNING

Kommunens löpande kostnader som till exempel löner, lokaler och material, fördelas i en driftbudget.

DRIFTBUDGET

Verksamhet, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Kostnader 2020	Intäkter 2020
Politisk verksamhet	2 904	3 548	3 151	3 151	-
Revision	455	520	528	528	-
Gemensam överförmyndarnämnd	1 333	984	1 509	1 509	
Valnämnd	66	100	-	-	-
Summa	**4 758**	**5 152**	**5 188**	**5 188**	**-**

Förvaltningsorganisation

Kommunchef, Annika Lomarker

Förvaltningsorganisation

I Grums kommun finns en förvaltning. Förvaltningen hanterar alla kommunens verksamheter och leds av kommunchefen. Förvaltningen utför det som politikerna i kommunstyrelsen beslutar om.

De tjänstemän som arbetar inom förvaltningen ger politikerna beslutsunderlag utifrån lagstiftningen och sin yrkeskunskap.

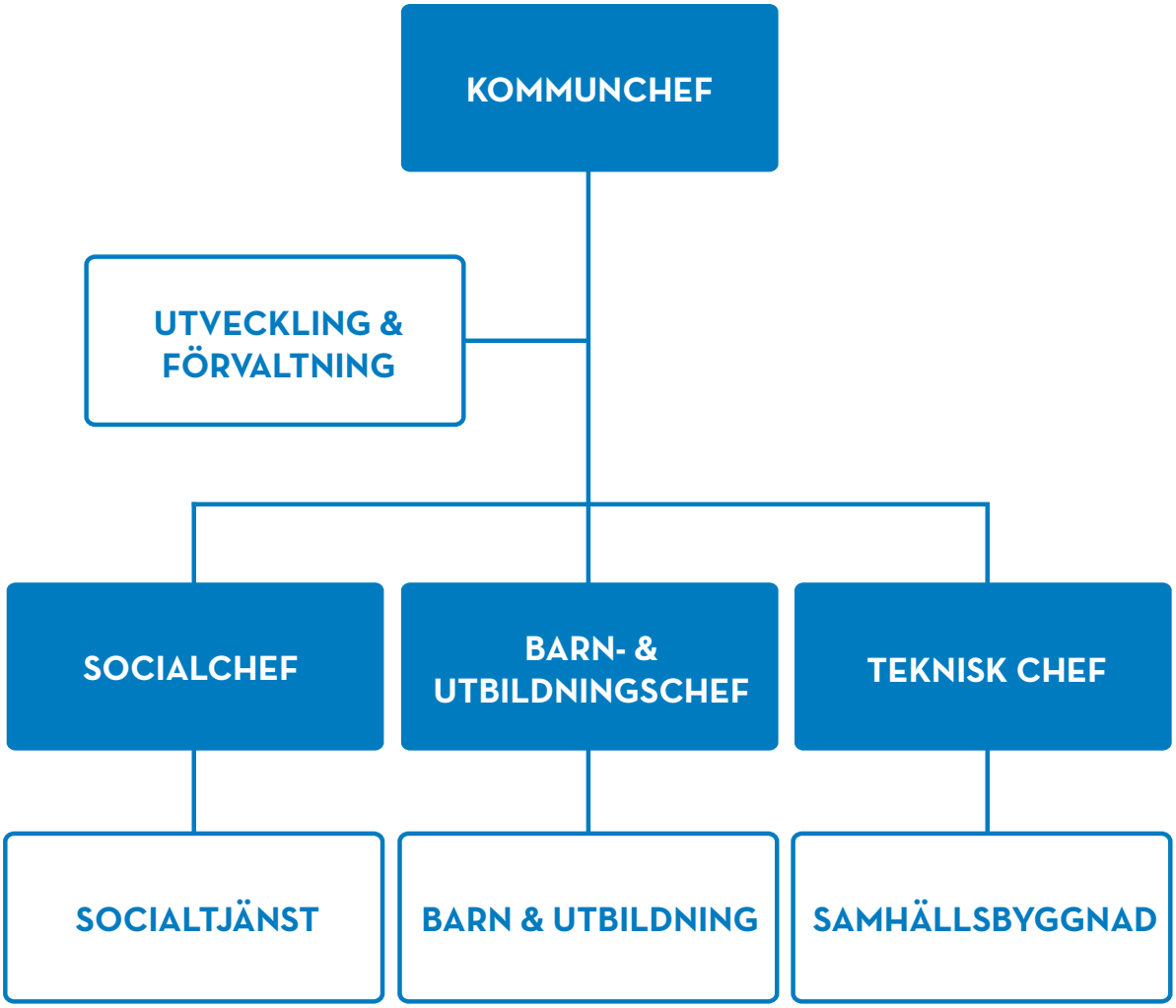

Utveckling och förvaltning

Kommunchef, Annika Lomarker

Verksamhetsbeskrivning

Utveckling och förvaltning består av de funktioner som stöttar den politiska organisationen, kommunchef och verksamheterna så att de ska kunna ägna tiden åt sina uppdrag och verksamheter. Det handlar om stödfunktioner för ekonomi, personal, IT, kommunikation, utveckling och planering med mera.

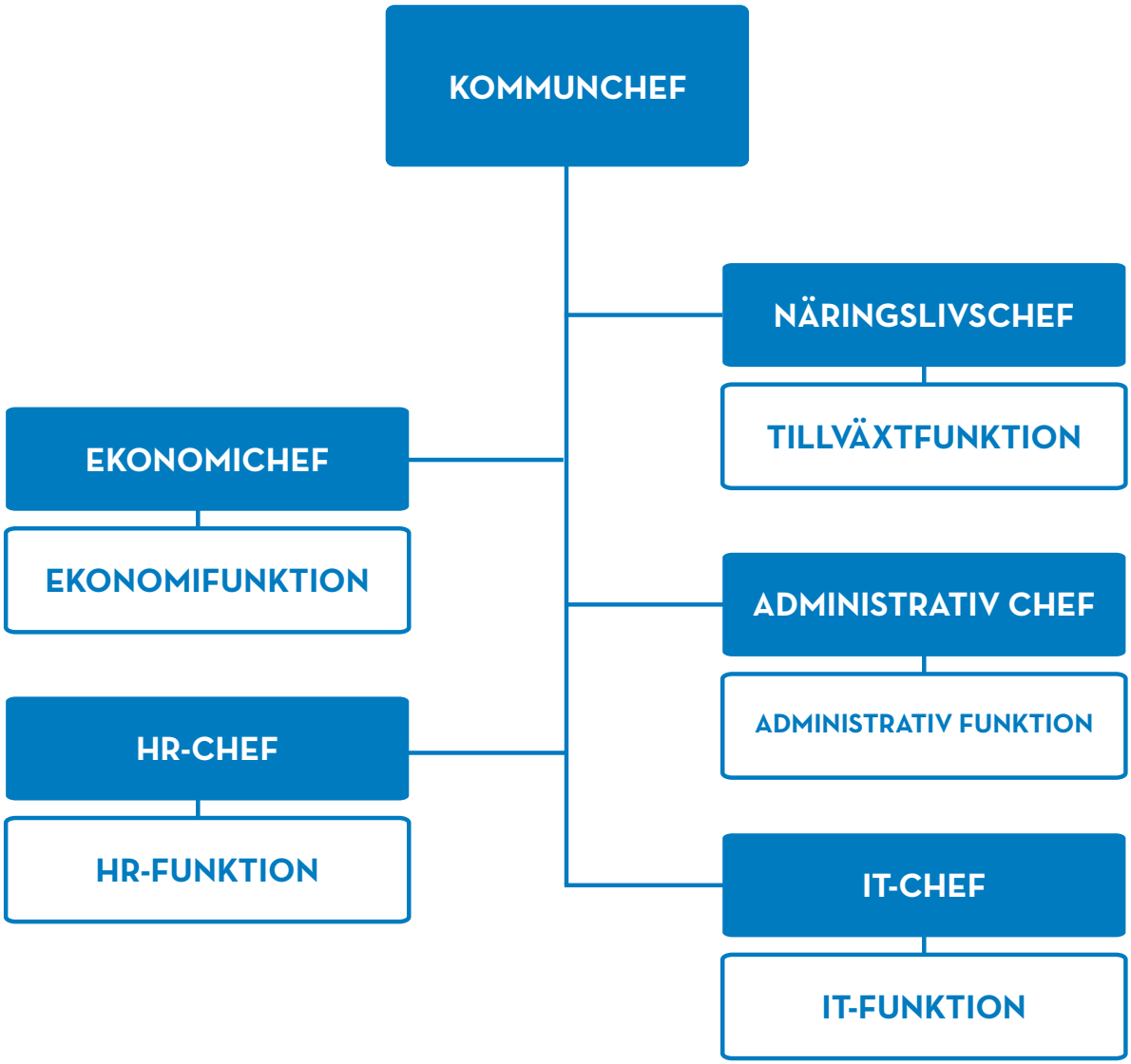

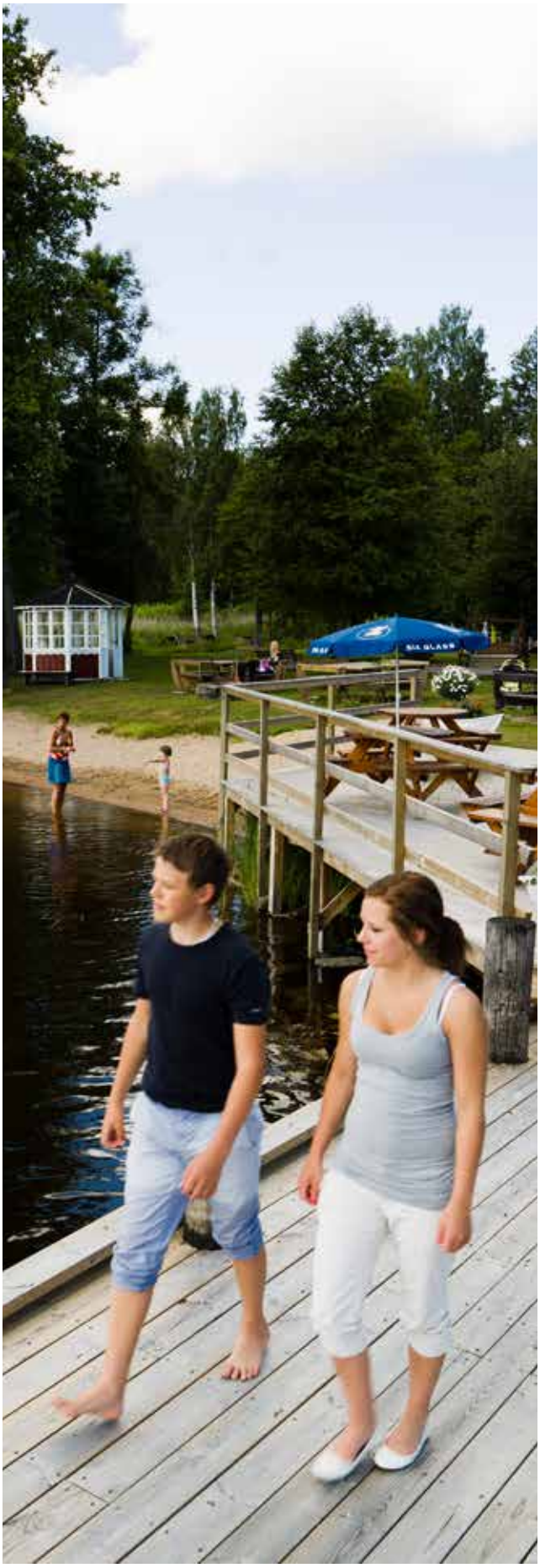

EKONOMIFUNKTION

Ekonomifunktionen ansvarar för den övergripande ekonomihanteringen med redovisning, bokslut och budget. Avdelningen fungerar även som stöd till verksamheterna i ekonomiska frågor.

HR-FUNKTION

HR-funktionen ansvarar för löneadministration, pensions- och försäkringsfrågor. Den fungerar även som ett stöd för den övriga organisationen i bland annat personal- och arbetsmiljöfrågor, rekrytering, kompetensutveckling samt lag- och avtalstolkning.

TILLVÄXTFUNKTION

Tillväxtfunktionen ansvarar för näringsliv, turism, strategiska miljöfrågor samt kommunens kontaktcenter och växel. Tillväxtfunktionen arbetar för att bidra till utveckling av Grums kommun.

ADMINISTRATIV FUNKTION

Den administrativa funktionen är en central funktion i kommunen och innefattar kommunens dokument- och ärendehantering, extern och intern kommunikation samt miljö- och byggärenden. Funktionen arbetar mellan politik, förvaltning och allmänhet.

IT-FUNKTION

IT-funktionen ansvarar för service och utveckling av gemensamma datanätverk, intern och extern data/telekommunikation, kommungemensamma program och fast/mobil telefoni inklusive telefonväxel.

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Utveckling och förvaltnings olika funktioner påverkas av vad som händer runt om i Värmland, Sverige och världen. Därför är det viktigt att aktivt arbeta med omvärldsspaning på både lokal, regional och nationell nivå.

UTMANINGAR

Den **administrativa funktionen** har många nya medarbetare och arbetar intensivt med att förbättra rutiner och arbetssätt.

Vidare har krav på service från medborgare och andra ökat. Allmänhetens förväntningar på att få snabba besked och aktuell information ställer höga krav.

Inom IT-verksamheten står kommunen inför stora uppgraderingar inom både hårdvara och mjukvara vilket kommer att ta mycket av **IT-funktionens** resurser i anspråk och påverka utvecklingstakten inom resten av kommunen.

Utmaningarna inom **HR-funktionen** rör främst den höga sjukfrånvaron och kompetensförsörjningen.

Vad gäller **tillväxtfunktionen**, kommer det strategiska integrationsarbetet att avslutas 2020.

Utmaningen är att kommunen även fortsättningsvis arbetar aktivt med integrationsfrågan med minskade resurser.

Grums kommuns attraktivitet har ökat, fler söker möjligeter att bygga i Grums kommun. I dagsläget är det begränsat med villatomter, kommunen har någon enstaka tomt.

Tillväxtfunktionen får kontinuerligt förfrågan om vilka tomter som finns tillgängliga.

En stor utmaning för kommunen är att få fram villatomter med ett attraktivt läge, detta är även en stor möjlighet.

Ekonomifunktionens kompetens behövs än mer under tuffa tider, då beräkningar och analyser krävs i större utsträckning. Förmåga att planera och prioritera blir därför viktig.

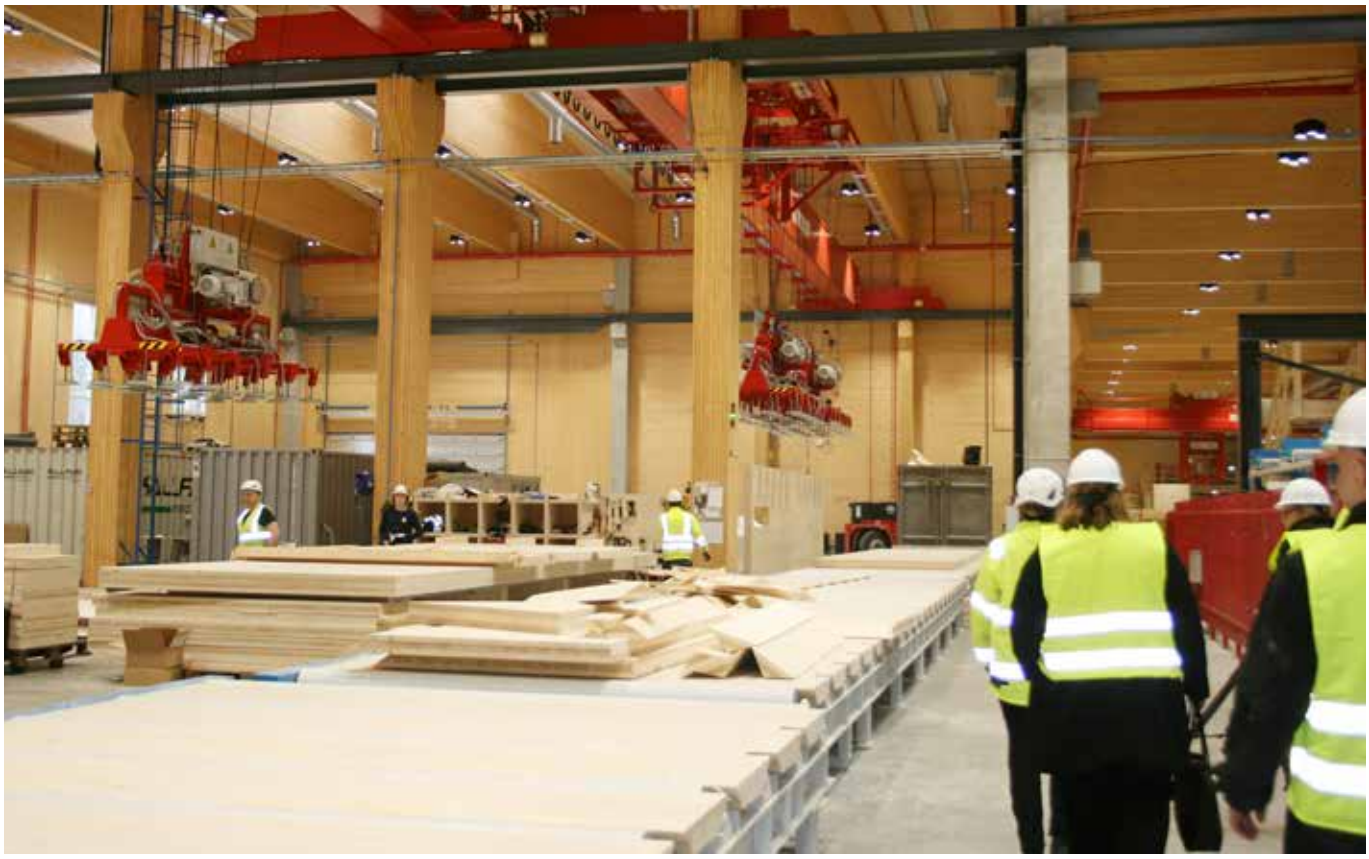

MÖJLIGHETER

MÖJLIGHETER

Det nya dokument- och ärendehanteringssystemet som införs 2020 kommer på sikt att underlätta arbetet inom den **administrativa funktionen**. Även ett omfattande arbete med kommunens informationskanaler kommer att genomföras.

De förändringar som uppgraderingarna som **IT-funktionen** genomför kommer att öppna upp för nya arbetssätt för kommunanställda, exempelvis större möjligheter att kunna arbeta på distans och samverka med andra kommuner.

HR-funktionens arbete med förbättrade arbetsmiljörutiner borde på sikt leda till lägre sjukfrånvaro och samtidigt öka möjligheterna att behålla och attrahera personal.

Tillväxtfunktionen arbetar aktivt med det goda värdskapet och ser detta som en viktig möjlighet för att Grums kommun ska vara en attraktiv kommun att bo i, driva företag i och att besöka. Det har aldrig funnits så många företag i Grums kommun som det finns nu. Det är en möjlighet att arbeta aktivt med dessa företag och med företagsklimatet i Grums kommun, så att företag trivs och upplever att det är enkelt att ta kontakt med Grums kommun och att medarbetarna upplevs professionella och att vi har ett gott värdskap.

Ekonomifunktionens arbete med att göra de ekonomiska handlingarna mer pedagogiska och enhetliga, skapar bättre förutsättningar för bra beslutsunderlag.

Mål för utveckling & förvaltning

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022 Fastställer vad som är viktigast att uppnå under den närmaste treårsperioden, för att på sikt nå övergripande mål och visionen.	KONKRETA MÅL 2020 Mätbara mål som anger vad som är viktigast att uppnå under det kommande året för att på sikt kunna nå verksamhetsmålen och visionen.
En attraktiv arbetsgivare	Ta fram ett introduktionsprogram för nyanställda
	Utöka personalförmånerna med så kallad semesterväxling
Hög tillgänglighet	Förfrågningar till kommunen ska besvaras inom två dagar
	”Myndigheternas skrivregler” ska användas i kommunens dokument och på vår webbplats www.grums.se
Stärka varumärket	Alla ska ha en enhetlig e-postsignatur enligt framtagen mall både för utgående mejl och mejlsvar. Detta gäller även i mobilen.
	Ta fram en ny mall för PowerPoint-presentationer

Resursfördelning

KONSEKVENSBESKRIVNING

Under 2020 kommer kostnaderna för IT-licenser att öka samtidigt som ny upphandling av telefoni förväntas bli klar som då kommer ge lägre kostnader. Mellanskillnaden mellan dessa kommer respektive verksamhet få inrymma inom ram. Budgeten för färdtjänsten får ett tillskott efter att ha haft en för låg budget.

Det är en återhållsam budgetram för 2020 vilket gör att en mycket stram plan för kurser och konferenser läggs vilket kan komma få effekter på kompetensutvecklingen.

RESURSFÖRDELNING

Kommunens löpande kostnader som t ex löner, lokaler och material fördelas i en driftbudget.

DRIFTBUDGET

Verksamhet, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Kostnader 2020	Intäkter 2020
Kommunövergripande	9 182	10 321	10 479	11 076	597
Ekonomifunktion	5 235	5 236	5 445	6 187	742
HR-funktion	8 037	7 730	7 653	7 749	96
Administrativ funktion	21 537	13 826	14 589	16 125	1 536
IT-funktion	7 286	8 586	7 941	8 006	65
Tillväxtfunktion	3 964	4 407	4 411	4 411	-
Summa	**55 241**	**50 106**	**50 518**	**53 554**	**3 036**

NYCKELTAL

Nyckeltal	Prognos 2019	Budget 2020
Sjukfrånvaro i kommunen (%)	7,25	7,00
Antal pensionsavgångar	23	24
Ambassadörsindex (NPS-score)	6	7
Antal företagsbesök	60	60
Antal livsmedelsinspektioner	60	59
Antal planerade tillsynstillfällen enligt miljöbalken	53	28
Antal ansökningar om bygglov och förhandsbesked	64	70

Socialtjänst

Socialchef, Lotta Österlund Jansson

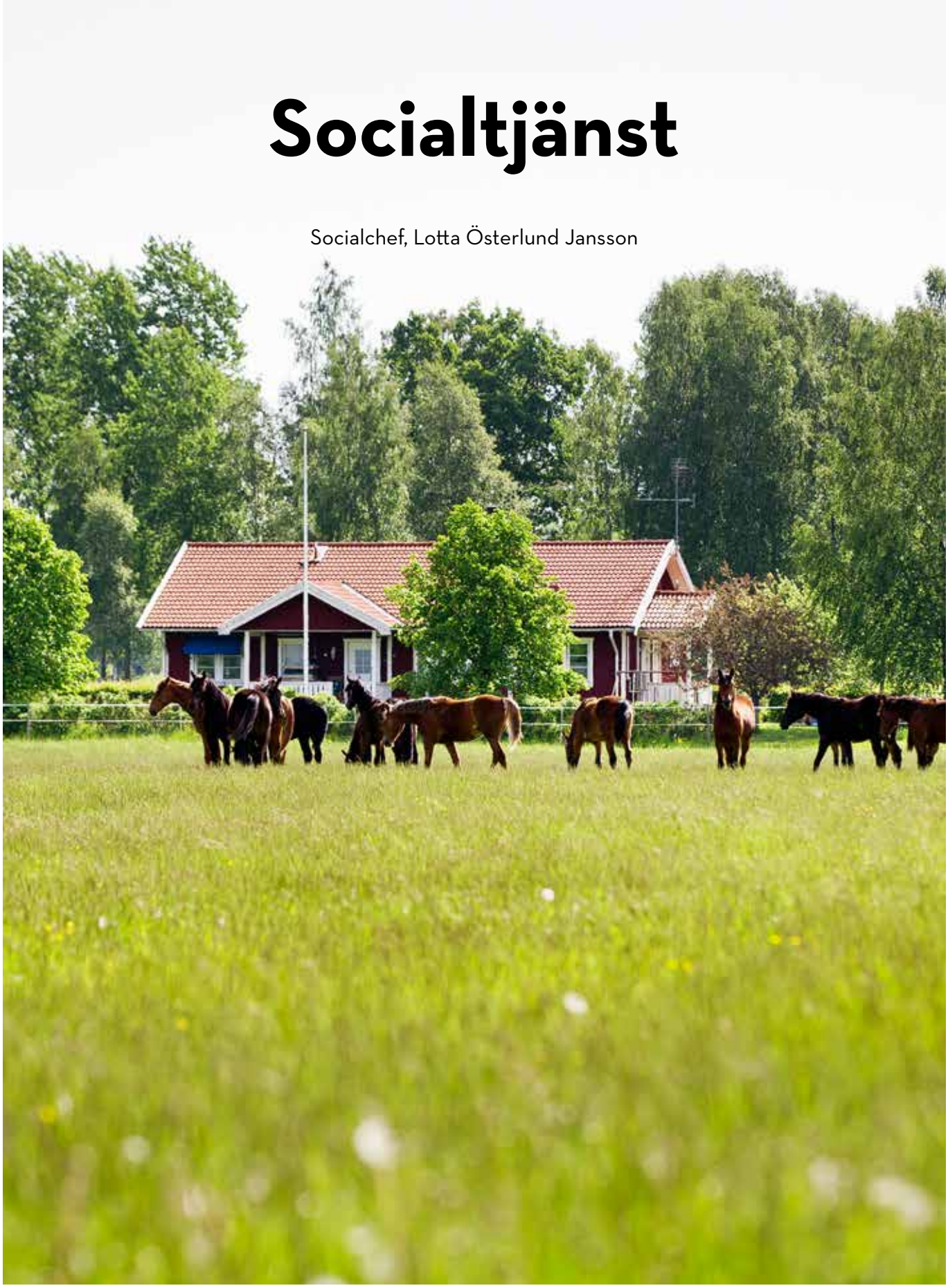

Verksamhetsbeskrivning

Socialtjänstsektorn är indelad i olika områden. Till sektorn hör även medicinskt ansvarig sjuksköterska, socialt ansvarig samordnare/ IT-strateg och avgiftshandläggare.

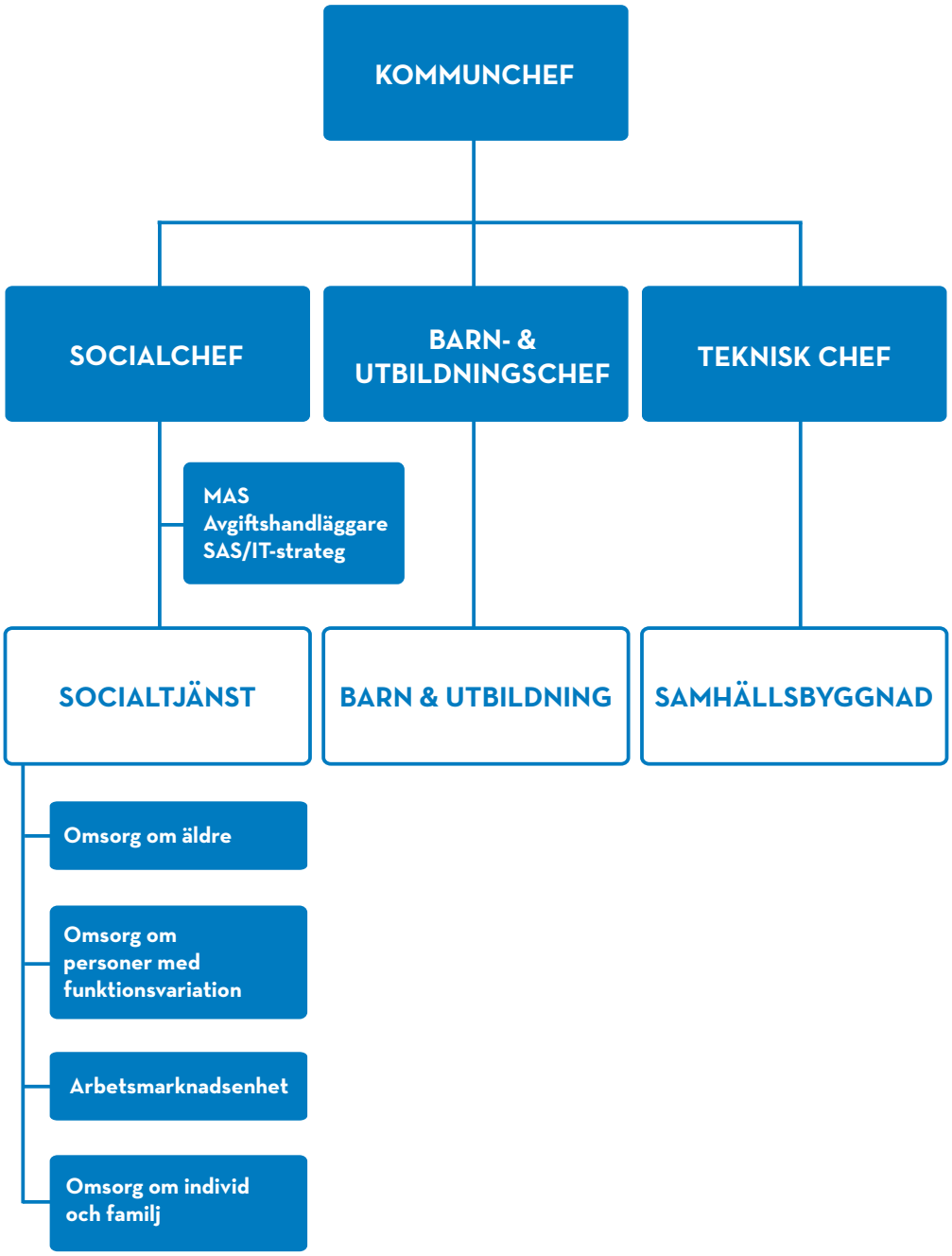

OMSORG OM ÄLDRE

Kommunen har 100 **särskilda boendeplatser för äldre** fördelat på fyra enheter. Enheterna är **Edsholms äldrebostäder, Järpegatans äldrebostäder, Karlbergs äldrebostäder** och **Segmons äldrebostäder.** 49 lägenheter av dessa är avsedda för personer med demenssjukdom.

Korttidsenheten Linden har tio korttidsplatser samt ytterligare två platser som tillhör mottagningsteamets kunder. **Mottagningsteamet** träffar kunden i hemmet för en vårdplanering efter dennes sjukhusvistelse. Vårdplanering sker tillsammans med biståndshandläggare, distriktssköterska och arbetsterapeut/sjukgymnast.

Från november 2019 består **hemtjänsten** av fyra enheter som består av Segmon, Orrby, Karlberg och Värmskog. Från att ha haft en central planeringsenhet kommer nu planeringen att ske på varje enhet. Detta för att få större inblick och närhet till hemtjänstpersonalen. Hemtjänstpersonal arbetar mellan klockan 7.00 och 21.30. Klockan 21.00–7.00 finns en nattpatrull tillgänglig med hela kommunen som arbetsfält. Till hemtjänsten hör även **servicegruppen**, som arbetar dagtid måndag till fredag och utför inköp, städ och tvätt. De ansvarar även för att installera och avinstallera trygghetslarm, tillsynskameror och phonirolås (nyckelfri hemtjänst) hos våra kunder.

Kommunsjuksköterskorna är i tjänst dygnet runt och ansvarar för sjukvård i hemmet till personer från sju år och äldre samt till personer som bor i särskild bostad.

Kommunrehab består av arbetsterapeuter, sjukgymnaster och hjälpmedelsassistent, som har ansvar för rehabilitering i ordinärt boende, på särskilt boende, korttidsboende, bostad med särskild service enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och olika träningsgrupper på kommunrehab. De ansvarar även för hjälpmedelshantering och bostadsanpassning.

OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSVARIATIONER

I kommunen finns tre **bostäder med särskild service:** Åsgatan, Åshammar och Floravägen, med olika inriktning. Åsgatans servicebostad bedrivs i två grupper i två hus. I ett av husen arbetar personalen också med **externt boendestöd.**

Daglig verksamhet, enligt LSS, är belägen på Sveagatan 61 och sysselsätter personer med funktionsvariationer.
I verksamheten utförs bland annat arbeten åt olika företag i länet.

Personlig assistans omfattar personer som har en bestående fysisk eller psykisk funktionsvariation. För att bli beviljad personlig assistans ska man uppfylla följande kriterier som omfattas av LSS:

1. Utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.
2. Betydande och bestående begåvningsmässig funktionsvariation efter hjärnskada i vuxen ålder. Skadan ska ha uppstått genom yttre våld eller kroppslig sjukdom.
3. Annan varaktig fysisk eller psykisk funktionsvariation, som inte beror på normalt åldrande. Funktionsvariation ska vara så pass stor att den orsakar betydande svårigheter i det dagliga livet.

För vuxna med psykisk funktionsvariation finns boendestöd (särskilt anpassad form av hjälp i hemmet), sysselsättning samt hälso-/sjukvård via kommunen. Vi erbjuder även ett antal **lägenheter där kunderna får boendestöd** dag- och kvällstid.

I kommunen finns det

100

särskilda boendeplatser för äldre

ARBETSMARKNADSENHET

Arbetsmarknadsenheten erbjuder olika typer av insatser som syftar till att främja individers väg mot arbete eller studier.

OMSORG OM INDIVID OCH FAMILJ

Individ- och familjeomsorg omfattar all myndighetsutövning inom SoL (Socialtjänstlagen), LVU (lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga), LVM (lagen om vård av missbrukare), LSS, biståndsbedömning, ekonomiskt bistånd, vuxen- och barnavård.

Därtill erbjuds förebyggande insatser, familjebehandling, fältverksamhet, gruppverksamhet och personligt stöd. Inom individ- och familjeomsorgen ingår även flyktingmottagande samt stödboende för ensamkommande barn.

Familjecentralen bedriver en verksamhet som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande samt riktar sig mot föräldrar och barn.

Det är en mötesplats där kommunens invånare knyter kontakter, hämtar kunskap och får råd och stöd i föräldrarollen. Här finns ungdomsmottagning, barnmorskemottagning, barnhälsovård, förebyggande socialtjänst och öppen förskola samlat på ett och samma ställe.

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Socialtjänstens olika verksamheter påverkas framöver av att olika myndigheter minskar sina medel och ersättningar till kommuner.

Mellan hösten 2015 och 2018 har kommunen årligen fått cirka 2,3 miljoner kronor i stimulansmedel från Socialstyrelsen för att satsa på ökad bemanning inom äldreomsorgen, men i och med den nya regeringen uteblev detta bidrag.

Minskade ersättningar till kommuner från Arbetsförmedlingen kommer att leda till minskade intäkter för bland annat extratjänster. Efter årets första sex månader börjar vi se effekten av dessa minskade ersättningar. Den stora förändringen kommer märkas först 2020.

Arbetsförmedlingen och Migrationsverket är några av de myndigheter som minskar sina ersättningar till kommunerna, vilket i sin tur leder till att kommunerna måste minska sina kostnader och avsluta tjänster som är intäktsfinansierade.

Risken finns att kostnaderna för ekonomiskt bistånd därför kommer att öka under 2020.

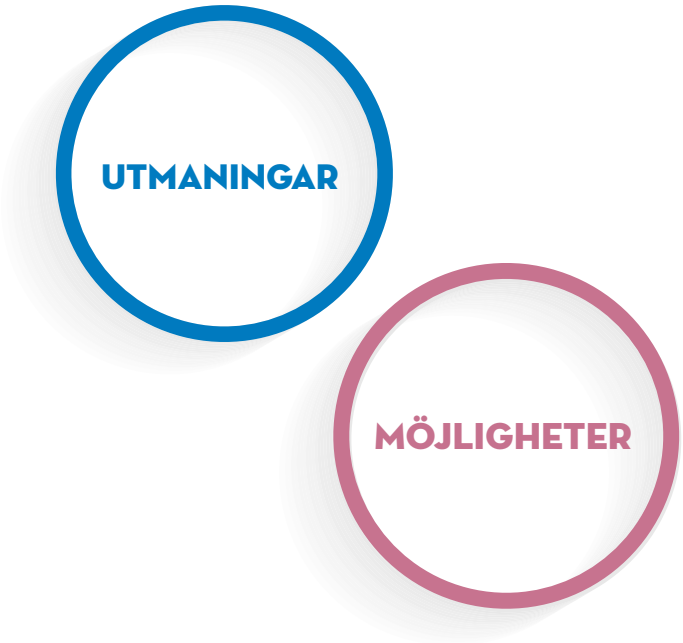

UTMANINGAR

Demografi – kommunens invånare blir allt äldre. Detta påverkar såväl hemtjänst som särskilda bostäder och hemsjukvård.

Politiska beslut - påverkar, både nationellt, regionalt och lokalt.

Kompetensförsörjningen – det är svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper.

Tillit – minskar bland yngre.

Integrationsfrågor – om integrationen fungerar dåligt blir det stora kostnader för kommun och individer.

MÖJLIGHETER

Utveckling av arbetsmiljö – översyn av arbetsfördelning mellan olika arbetsgrupper.

Ny teknik – effektiviserar verksamheter och möjliggör goda levnadsvillkor för kunder.

Hög tillit – ger ett mer rättvist samhälle och kostnaden minskar.

Integration – en fungerande arbetsmarknadsenhet möjliggör så att individer kommer ut i både sysselsättning, studier och arbete.

Mål för socialtjänsten

På följande sidor hittar du verksamhetsmål och konkreta mål för omsorg om äldre, omsorg om personer med funktionsvariation, arbetsmarknadsenheten och omsorg om individ och familj.

OMSORG OM ÄLDRE

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
En trygg och tillgänglig äldreomsorg	Att varje kund inom hemtjänst i genomsnitt ska möta max 14 personer under en 14-dagars period • **Att månadsvis mäta kontinuiteten hos kunden**
Möjlighet till en aktiv och meningsfull tillvaro för kunden	Att utifrån biståndsbeslut, tillsammans med kunden, möjliggöra aktivitet som tillgodoser kundens behov och önskemål • **Att man har en stående punkt på varje APT där man går igenom kundernas genomförandeplaner och aktiviteter**
	Att informera och ha tematträffar med kommunens äldre invånare om det digitala samhället • **Digitala verktyg på nätet för kund, temadagar. Följs upp genom att man stämmer av att man haft tematträffar och att man gör mätningar**

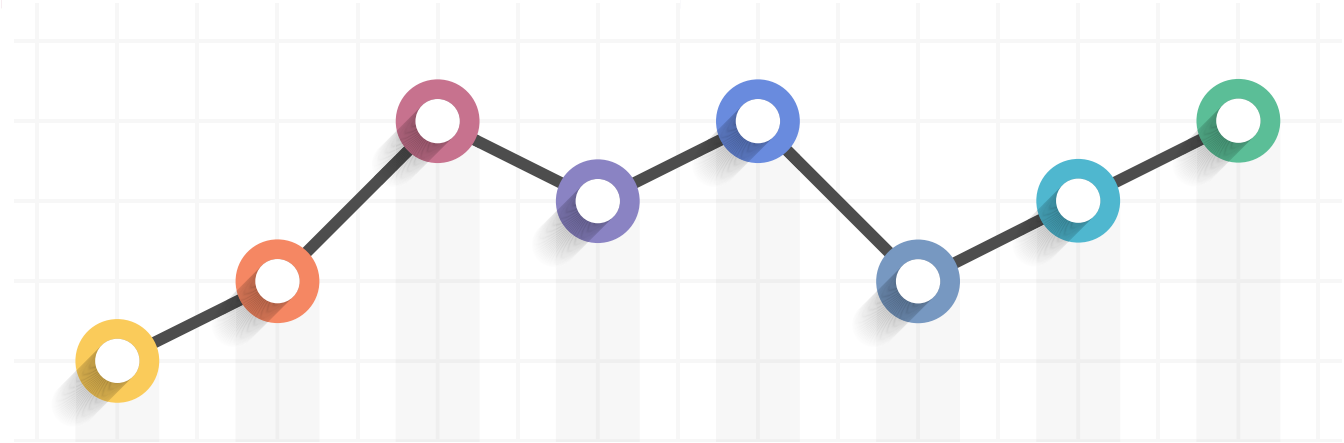

OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSVARIATIONER

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
Öka tillgängligheten och delaktigheten oavsett funktionsvariation	För kunder inom gruppbostad och servicebostad skall det finnas individuella genomförandeplaner som fokuserar på individens hela livssituation • **Genom gemensamma kartläggningar och analyser i verktyget Funca uppnås detta**
	Att man kan besöka kommunhusets olika professioner oavsett funktionsvariation • **Att mäta hur tillgängligt kommunhuset är för personer med funktionsvariation**
Fler fritidsaktiviteter	Att genom LSS Fritiden skapa fler verksamhets- och individanpassade aktiviteter på kommunens grupp- och servicebostäder • **Genom att erbjuda aktiviteter så som sång- och musikstund på respektive boende, vilket underlättar för många av våra multisjuka kunder som har svårt att förflytta sig**
	Att anordna och erbjuda aktiviteter för kunder med personlig assistans inom kommunen • **Genom att erbjuda aktiviteter såsom sång- och musikstund i någon av kommunens lokaler**
	Ökat samarbete med FuB för att kunder i Grums kommun kan ta del av länstäckande aktiviteter • **Att jämföra med 2019, hur många som har tagit del av de länstäckande aktiviteterna**

ARBETSMARKNADSENHET

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
Bredda verksamheten för att få fler i sysselsättning	Systematisera arbetet mot privata aktörer där personer i utanförskap får tillträde till andra arenor • **Att mäta hur många personer har under året fått tillträde till andra arenor, såsom privata aktörer**
	Skapa fler platser inom kommunen för arbetsträning • **Att mäta hur många fler platser som skapats för arbetsträning jämfört med 2019**
Skapa förutsättningar för människor att bli självförsörjande	Arbeta fram tydlig struktur och arbetssätt för växla försörjningsstöd tillsammans med IFO • **Tar fram en rutin/process som klargör ansvar. Redovisas hur många som har växlat försörjningsstöd**
	Att kötiden från det att remiss inkommer till AME till första SAMSIP (samordnad individuell plan) är max 3 månader • **Att år 2020 mäta kötiden. Målet för 2021 är att kötiden är 0 dagar och att Arbetsmarknadskonsulent kan kopplas på direkt alternativt vara med vid första mötet på ekonomiskt bistånd**

OMSORG OM INDIVID OCH FAMILJ

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
Verka för kostnadseffektiva hemmaplanslösningar	Se över budget för att fördela om resurser i befintlig ram för förebyggande arbete och hitta effektiva insatser i hemmiljö • **Att i samband med budgetuppföljningar stämma av och se så att kostnaden minskar och även antalet placeringar**
Arbeta förebyggande mot social utslagning	Möjlighet att växla försörjningsstöd för att öka självförtroende och självkänsla hos den enskilde. Bidra till att minska den sociala utslagningen. • **Genom att mäta hur många som växlar försörjningsstöd och hur många som går ut i sysselsättning**
	Föräldrautbildning till nyblivna föräldrar, tillsammans med andra verksamheter på familjecentralen för förebyggande arbete. • **Erbjuda nyblivna föräldrar föräldrautbildning i samband med att barnet skrivs in på Barnavårdscentralen (BVC)**

Resursfördelning

Sektorns områden består till stor del av lagstyrda verksamheter, vilka kommunen inte kan påverka.

KONSEKVENSBESKRIVNING

Socialt övergripande

Inom socialtjänsten finns flera övergripande anslag som fördelas inom sektorn under året, efter var kostnaderna uppkommer. Som en besparing minskas detta anslag med totalt 1 430 000 kronor för oförutsedda kostnader, julbord, arbetskläder samt minskade konferenskostnader.

Detta innebär att socialtjänsten har mindre utrymme att täcka oförutsedda kostnader samt att verksamheterna måste vara extra återhållsamma när det gäller inköp av arbetskläder.

Omsorg om äldre

Från november 2019 består hemtjänsten av fyra enheter. Från att ha haft en central planeringsenhet kommer därefter planeringen att ske på varje enhet. Målet med detta är att enheterna ska bli så kostnadseffektiva som möjligt.

Alla insatser och beviljade hemtjänsttimmar inom omsorgen om äldre grundas på biståndsenhetens beslut. För att bidra till en mer kostnadseffektiv hemtjänst kommer biståndsbedömda beslut att följas upp mer frekvent än tidigare. Samtidigt har vi gjort en beräkning där det inom hemtjänsten går ut drygt 5 000 timmar beviljade insatser utöver vad kommunen har personal till. Detta motsvarar 2 1/2 årsarbetare på helår.

Vi har gjort en genomlysning och analyserat hemtjänstorganisationens kostnader. I nuläget ser vi ingen möjlighet att på något sätt minska personalresurser. En tjänsteskrivelse motsvarande 2 1/2 årsarbetare har lämnats till budgetberedningen. Förslag till beslut är att man får öka med två årsarbetare inför 2020, en minskning med 0,5 årsarbetare, vilket innebär att det kan bli ett underskott 2020.

Det är ett fortsatt högt tryck på ansökningar och beviljade insatser på natten. Detta medför att behovet av tre personal i nattpatrullen kvarstår. En tjänsteskrivelse avseende utökning med två personal utöver nuvarande budget 2020, har lämnats till budgetberedningen, men avslagits. Om trycket fortsätter på samma nivå så kommer det att det blir ett underskott mot budget.

Omsorg om personer med funktionsvariationer

Personlig assistans är lagstyrd och såväl beslut från Försäkringskassan som LSS-handläggare påverkar lagd budget. Om beslutet varierar i timmar påverkar detta i vilken omfattning insatsen ska utföras. Om ett utökat alternativt nytt beslut beviljas av LSS-handläggare i kommunen medför detta merkostnader utan någon form av ersättning från annan aktör. Om beslutet är beviljat från Försäkringskassan får kommunen därifrån en utökad ersättningsdel.

Kommunen inväntar flera beslut från Försäkringskassan där insatsen i dagsläget är ett beslut taget av kommunens handläggare och därmed innebär en ren kostnad för kommunen. Om Försäkringskassan avslår kundens ansökan kvarstår kostnaden för kommunen utan någon ersättning från Försäkringskassan.

När budget för 2020 sattes var prognossiffran för schablonbeloppet inom personlig assistans från Försäkringskassan 299,80 kr/tim. Detta timbelopp beslutas centralt under december månad, vilket kan ge stora skillnader både på intäkts- och kostnadssidan, men främst i form av ökade intäkter.

Ett besparingsförslag är att ersättning för nattjour, på gruppboende, övergår från 70/30 till 50/50. Detta skulle ge en besparing på cirka 500 000 kr under år 2020, men avslogs i kommunfullmäktige.

Omsorg om individ och familj

Individ- och familjeomsorgens insatser och placeringar grundas på lagstyrda beslut, vilka kommunen inte kan påverka. Alla institutionsplaceringar beslutas i utskott.

För att under 2020 minska kostnaderna för dyra institutionsplaceringar inom individ och familj ska vi börja arbeta mer med hemmaplanslösningar.

En tjänsteskrivelse angående utökning av ram för 2020 gällande vuxenvård med 2 000 000 kronor, har lämnats till budgetberedningen och beviljats i kommunfullmäktige, men om antalet institutions-placeringar fortsätter på samma höga nivå som 2019, kommer det även 2020 att bli underskott.

RESURSFÖRDELNING

Kommunens löpande kostnader som till exempel löner, lokaler och material fördelas i en driftbudget.

DRIFTBUDGET

Verksamhet, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Kostnader 2020	Intäkter 2020
Socialtjänst övergripande	3 719	15 245	13 948	13 948	-
Omsorg om äldre	111 790	108 777	114 370	134 433	20 063
Omsorg om personer med funktionsvariation	45 207	46 683	45 975	75 601	29 626
Omsorg om individ och familj	44 856	42 829	46 304	55 180	8 876
Summa	**205 572**	**213 534**	**220 597**	**279 162**	**58 565**

NYCKELTAL

Socialtjänst	Prognos 2019	Budget 2020
Antal hemtjänsttimmar (verkställd tid sol+hsl)	87 000	70 000
Antal biståndsbedömda beslut enligt SOL	760	700
Antal biståndsbedömda beslut enligt LSS	60	50
Antal familjehemsplacerade barn och unga	23	30
Antal institutionsplacerade barn och unga	20	9
Antal institutionsplacerade vuxna	16	5
Antalet beslut på DV (daglig verksamhet) enligt LSS	40	40
Antalet personer med fysisk sysselsättning på DV	35	35
Antalet personer på DV med extern placering	4	4
Antalet personer på DV som har beslut, men inte verkställt	-	-
Beläggning på korttidsboende Linden (i procent)	103	100
Beläggning på SÄBO (i procent)	99	98

INVESTERINGSBUDGET

Kommunens planerade nyinvesteringar (nya anläggningar) samt reinvesteringar (större underhållskostnader av befintliga anläggningar) specificeras i en investeringsbudget och projekten inom sektor socialtjänst anges i tabellen nedan. Investeringsbudgeten för 2020 är begränsad till 500 000 kronor för socialtjänsten.

Benämning, tkr	N/R	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Socialtjänst				
Möbler Edsholms ÄBO	N	60	-	-
Vårdsängar SÄBO / Linden	N	104	-	-
Vårdsängar gruppbostäder	N	26	-	-
Trygghetslarm/ljudplattor Linden	N	87	-	-
Möbler planerare hemtjänsten	N	40	-	-
Cyklar hemsjukvården/rehab	N	57	-	-
Lyft Edsholms äbo	N	26	-	-
Möbler IFO, väntrum och besöksrum	N	100	-	-
Inventarier socialtjänsten	N		500	500
Summa socialtjänst		**500**	**500**	**500**

N=Nyinvestering R=Reinvestering

Barn och utbildning

Barn- och utbildningschef, Thomas Nilsson

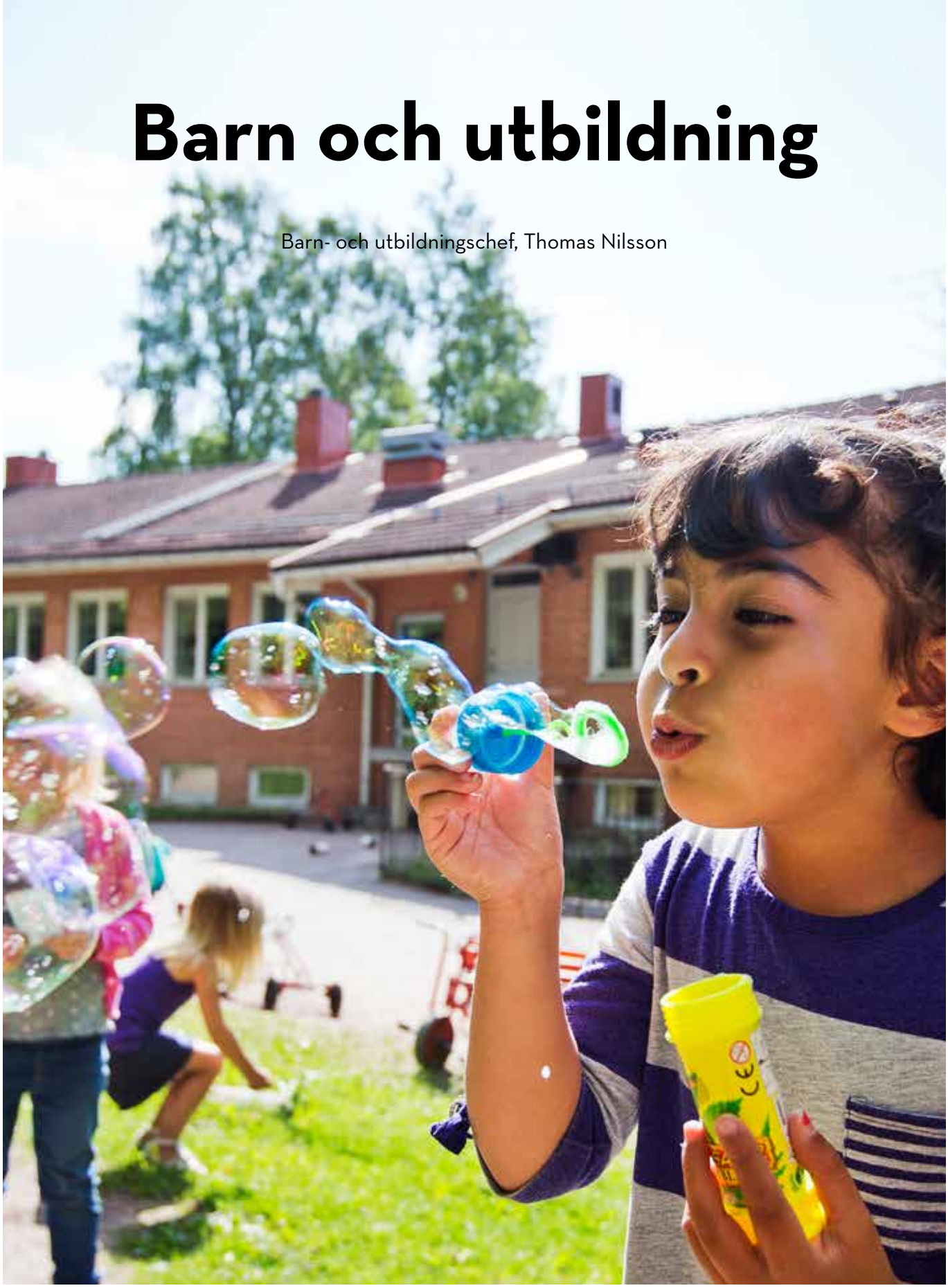

Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningssektorn är indelad i fyra ansvarsområden. Inom sektorn jobbar även projektledare, IT-strateg och avgiftshandläggare.

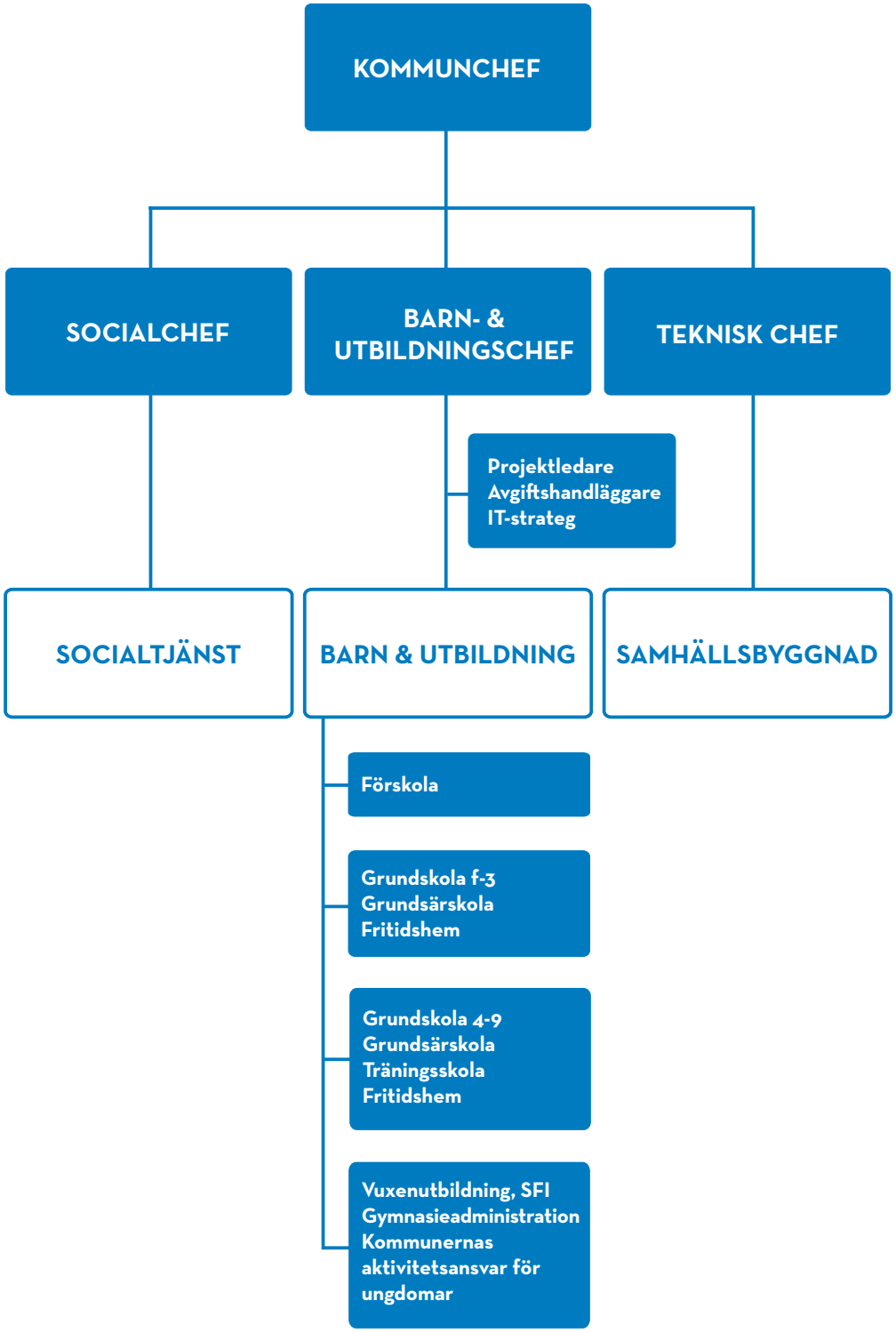

FÖRSKOLA

I organisationen finns förskolor, öppen förskola samt förskoleverksamhet i enskild regi. Förskola i åldrarna 1 till 5 år, är grunden i verksamheten.

Resurser finns för barn i behov av stöd i form av specialpedagog, barnhälsoteam samt resurspersoner tillgängliga för specifika barngrupper. Sammanlagt finns det **9 förskolo**r och **en öppen förskola** inom kommunal förskoleverksamhet. Utöver detta finns 2 förskolor i enskild regi.

GRUNDSKOLA

Grundskoleverksamhet bedrivs inom område F–3 (Skruvstads, Slottsbrons och Södra skolan) samt område Jättesten. Område Jättesten ansvarar för all verksamhet inom årskurserna 4–9 medan övriga skolor ansvarar för verksamhet förskoleklass upp till skolår 3.

Grundsärskola finns på Södra skolan (åk F–3) och på Jättestenskolan (åk 4–9). På Jättestenskolans grundsärskola finns också träningsskola.

Som extra stöd till elever finns studie- och yrkesvägledarverksamhet, särskilt stöd, skolhälsovård och specialpedagogisk verksamhet. För barn med särskilda behov bedrivs obligatorisk särskola. Verksamheten bedrivs inom område Jättesten och Södra skolan.

Utöver detta finns två friskolor inom kommunen med åk F–6.

I kommunen finns det

9

förskolor och en öppen förskola

GYMNASIUM, VUX, SFI OCH KAA

Verksamheten bedrivs i sin helhet externt, vilket innebär att all form av gymnasieverksamhet och vuxenutbildning för elever folkbokförda i Grums kommun sker i andra kommuner och i fristående verksamheter. Allmän administration, ekonomi och uppföljning av elever finns inom kommunens egen organisation.

Inom gymnasieverksamheten finns störst andel elever i kommunal verksamhet inom samverkansområde Värmland. Även fristående skolor inom länet har en stor andel elever. En mindre del elever väljer skolalternativ utanför länet både inom kommunala och fristående verksamheter.

Vuxenutbildningen som består av grundläggande vuxenundervisning, gymnasiekurser inom den kommunala vuxenutbildningen och SFI bedrivs i samarbete med Karlstad och Säffle.
Även distansutbildning förekommer.

Kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar har till uppgift att aktivt arbeta med de ungdomar som är mellan 16 och 20 år och inte läser på gymnasiet eller motsvarande utbildning eller inte fullgjort sina gymnasiestudier och uppnått en examen.

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) material Vägval för framtiden listar flera trender med stort värde för sektorn.

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) material Vägval för framtiden, listar flera viktiga trender.

Några trender med särskilt stort värde för sektor barn och utbildning är:

- **minskat lokalt och regionalt handlingsutrymme**
- **hårdare konkurrens om kompetens**
- **ökade möjligheter att effektivisera med ny teknik**
- **ökat kommunalt fokus på integration**
- **fler geopolitiska konflikter**

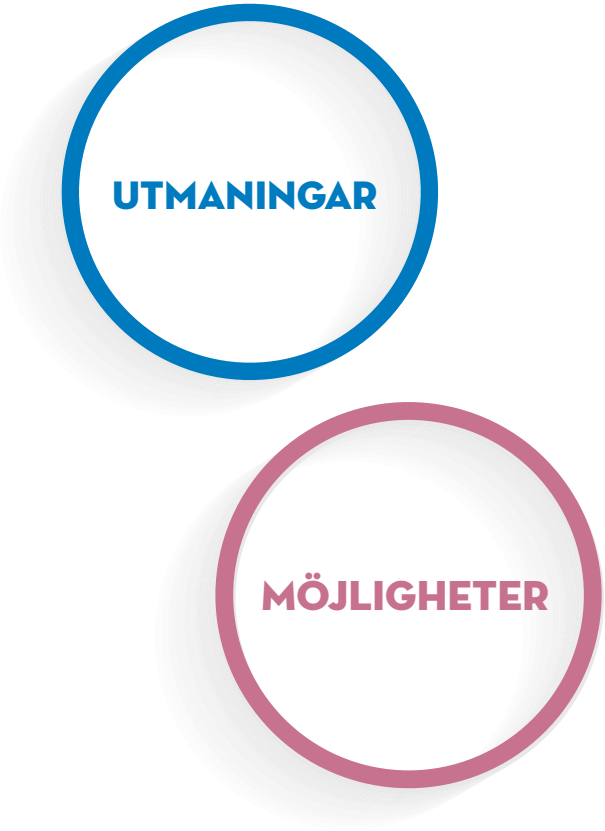

UTMANINGAR

Minskat lokalt handlingsutrymme genom exempelvis riktade statsbidrag påverkar kommunens möjlighet till egna prioriteringar och riskerar att skapa en kortsiktighet i verksamheten.

Den allt hårdare konkurrensen om kompentens innebär att det är svårt att rekrytera och behålla personal, vilket i förlängningen kan påverka kvaliteten och måluppfyllelsen.

Flyktingkrisen 2015-2016 har haft långvariga effekter på verksamheten och ekonomin. Huvuddelen av statsbidragen för stöd till mottagandet av flyktingar har avvecklats men behoven kvarstår. Med fler geopolitiska konflikter i världen är det rimligt att förutsätta ett fortsatt högt behov av välfärdstjänster såsom förskola och skola.

MÖJLIGHETER

Digitaliseringen kan innebära ökade möjligheter och en mer effektiv verksamhet. Redan idag ligger sektor barn och utbildning långt fram i arbetet med anpassade läromedel och andra digitala resurser.

Mål för barn och utbildning

På följande sidor hittar du verksamhetsmål och konkreta mål för förskolan, grundskolan samt vår verksamhet för gymnasieskola och vuxenutbildning.

FÖRSKOLA

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
Goda pedagogiska förutsättningar och god arbetsmiljö	Genomföra två utbildningstillfällen för samtlig personal med fokus på arbetsmiljö, bland annat ljud. • **Inplanering utbildningstillfällen**
En trygg miljö	Krisplanen ska revideras och implementeras i verksamheten. • **Detaljplan upprättas på hur arbetet ska genomföras**
	Fortsatt arbete kring NPF-problematik och trygga barn i verksamheten. Arbetet sker kontinuerligt och vid två stängningsdagar. • **Fortlöpande utbildning och diskussion inom hela förskolan**

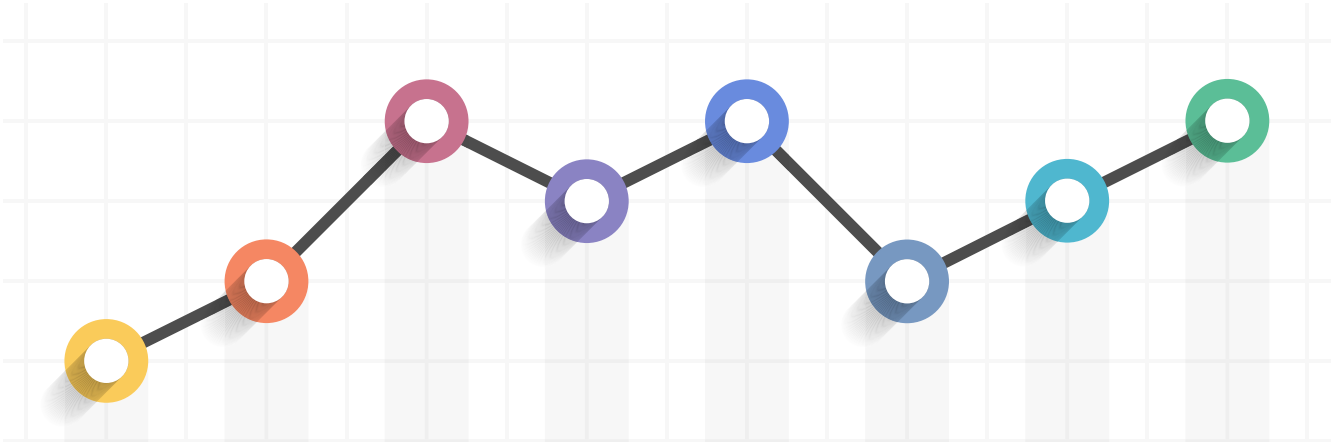

GRUNDSKOLA

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
Skapa tillgängliga lärmiljöer	Kompetenshöjning kring NPF samt anpassningar av lokaler • **Fortlöpande utbildning och diskussion inom hela grundskolan, inköp utrustning till klassrum**
Ökad måluppfyllelse	Jobba långsiktigt med stabila strukturer kring budget, mål och analyser. Ett tidigt och repetitivt arbete med screening kommer att ske. • **Fortlöpande utvecklingsarbete i ledningsgrupp**

GYMNASIESKOLA/VUXENUTBILDNING

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
Utbildningsnivån i Grums kommun ska öka	**Gymnasieskola:** Förbättra information till eleven så att man gör rätt val till gymnasieskolan. • **Utöka informationskanaler och informationstillfällen**
	Vuxenutbildning: Tillgänglighet till vägledande samtal ska vara 100%. • **Planera in personal med rätt kompetens**
Ökad måluppfyllelse	Jobba långsiktigt med stabila strukturer kring budget, mål och analyser. Ett tidigt och repetitivt arbete med screening kommer att ske. • **Fortlöpande utvecklingsarbete i ledningsgrupp**

Resursfördelning

KONSEKVENSBESKRIVNING

Under 2019 ökade kostnaderna avsevärt inom framför allt gymnasieverksamheten men också inom övriga områden. Utifrån detta har barn- och utbildningsverksamhetens ram för 2020 höjts.

Budget bedöms tillräcklig utifrån de nya förutsättningarna som råder. Några kritiska faktorer finns. Gymnasieverksamheten kan komma att ge något högre kostnader än budgeterat beroende på omvärldsfaktorer. I budget för grundskola finns fortsatt planerad avveckling av viss personal.

DRIFTBUDGET

Kommunens löpande kostnader som till exempel löner, lokaler och material fördelas i en driftbudget.

Verksamhet, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Kostnader 2020	Intäkter 2020
Förskola	51 714	57 178	58 428	65 218	6 790
Grundskola	116 806	119 809	124 301	133 633	9 332
Gymnasieutbildning	35 542	34 768	39 386	40 826	1 440
Vuxenutbildning	3 664	3 928	4 679	6 079	1 400
Summa	**207 726**	**215 683**	**226 794**	**245 756**	**18 962**

NYCKELTAL

Förskola och grundskola	Prognos 2019	Budget 2020
Förskola barn per avdelning (medel)	15	15
Förskola andel tj. pedagoger högskoleexamen	42	48
Förskola kostnad kr/inskrivning per barn	113 196	120 780
Förskola marknadsandel	84 %	84 %
Grundskola meritvärde åk 9	203,4	210
Grundskola antal NPF-klassrum	3	10
Grundskola medelkostnad elev	85 968	90 240
Grundskola marknadsandel	87 %	85 %

Gymnasieskola och vuxenutbildning	Prognos 2019	Budget 2020
Gymnasiet inskrivna elever	291	291
Gymnasiet varav inskrivna asylsökande	19	10
Vuxenutbildning registrerade elever	139	140-150
SFI-registrerade elever	108	100

INVESTERINGSBUDGET

Kommunens planerade nyinvesteringar (nya anläggningar) samt reinvesteringar (större underhållskostnader av befintliga anläggningar) specificeras i en investeringsbudget och projekten inom barn och utbildning anges i tabellen nedan.

KONSEKVENSBESKRIVNING

Tillfälligt större investeringsbehov för inredning av den nya skolan. I huvudsak omfattar behoven möbler till klassrum, kapprum och personalutrymmen.

Benämning, tkr	N/R	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Barn och utbildning				
Inventarier, möbler ny skola Södra	N	1 070	-	-
Solskydd Jättestenskolan	N	200	500	500
Summa		**1 270**	**500**	**500**

N=Nyinvestering R=Reinvestering

Samhällsbyggnad

Teknisk chef, Jonas Gunnberg

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadssektorn innefattar fastighet, gata, kost och städ, kultur och fritid samt samhällsbyggnad övergripande inklusive plan och GIS.

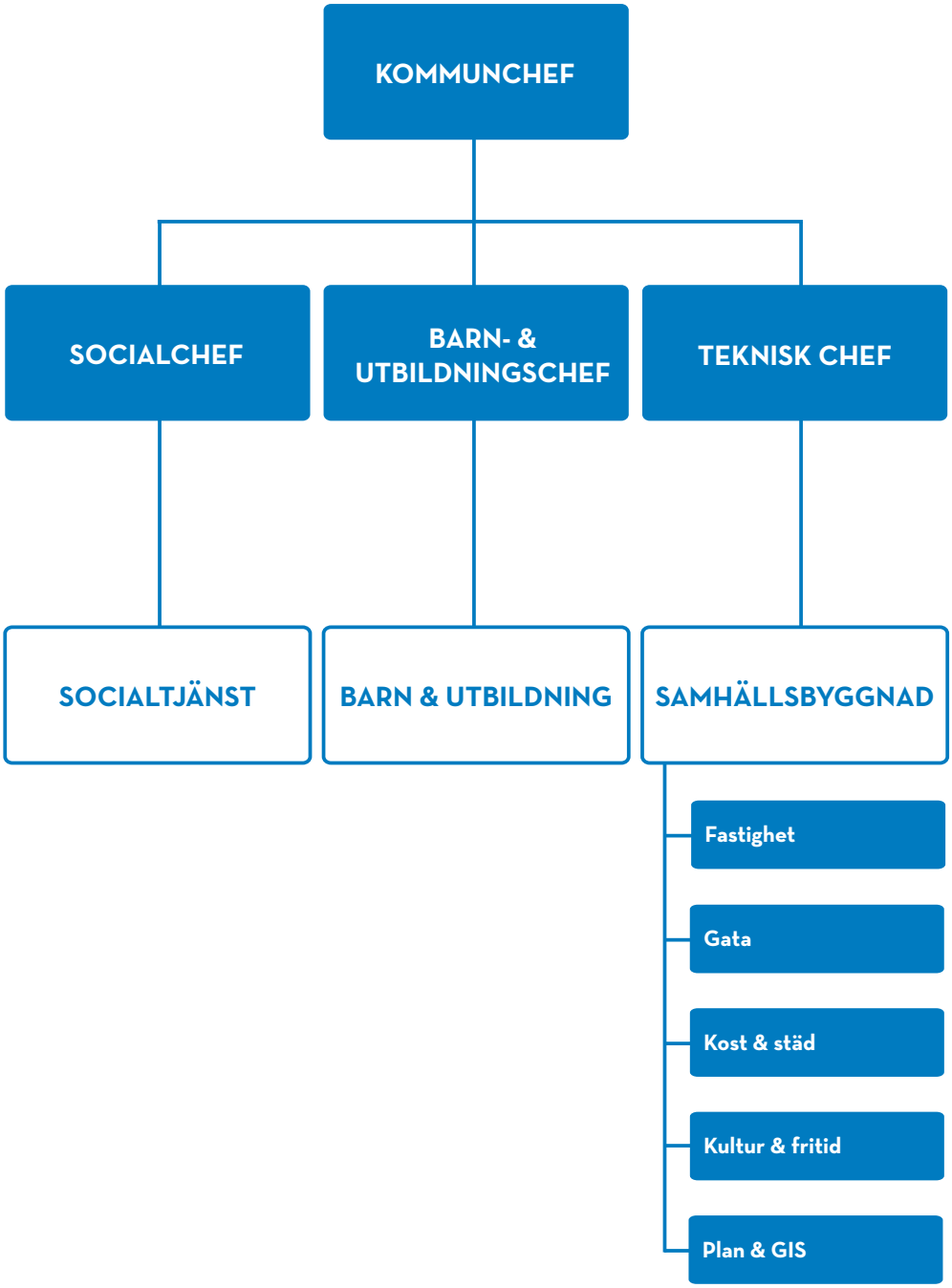

FASTIGHET
Område fastighet ansvarar för drift, underhåll och investeringar avseende kommunens fastighetsbestånd.

GATA
Område gata ansvarar bland annat för skötsel av gator, vägar och utemiljö, snöröjning, dricksvatten och avlopp, skog, avfallshantering, maskinpark och verkstad.

KOST OCH STÄD
Kost- och städområdet ansvarar för matproduktion och städning inom Grums kommun.

Kostenheten har 2 tillagningskök, 14 mottagningskök och 1 serveringskök. Centralköket på Jättestenskolan lagar mat till alla skolor och förskolor utom Borgviks förskola (som har eget tillagningskök), samt till en del av kommunens äldreomsorg.

Städenheten ansvarar för städning i kommunens fastigheter och för några externa kunder. Totalt städas cirka 24 000 kvadratmeter varje vardag fördelade på 30 städobjekt.

KULTUR OCH FRITID
Verksamhetsområdet innefattar bibliotek, kultur, badhus, sporthall, folkhälsa, idrottsanläggningar, båthamnar, badplatser, motionsspår, friluftsliv, vandringsleder och fritidsgård.

I verksamheten ingår bidrag till en rad olika organisationer och föreningar, inklusive bidrag för skötsel och drift av idrottsanläggningar.

SAMHÄLLSBYGGNAD ÖVERGRIPANDE
Denna verksamhet är ny efter genomförd omorganisation 2018. Den innefattar teknisk chef, plan- och GIS-verksamhet (samhällsplanering), skogsfastigheter och arrenden.

Plan- och GIS-verksamheten (geografiskt informationssystem) ansvarar bland annat för detaljplaner, lantmäteriärenden, kommunens primärkarta, interaktiva kartor och kommunens översiktsplan.

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Samhällsbyggnadssektorn har identifierat följande utmaningar och möjligheter.

UTMANINGAR

Lagstiftning inom respektive kompetensområde

Politiska beslut på nationell och regional nivå

Klimatpåverkan

Energipriser

Folkhälsoutmaningar

Nationella och regionala mål t.ex. klimatmål, folkhälsomål

Kompetensförsörjning

Digitaliseringsprocessen

Färre ideella krafter generellt i samhället

Utbyggnad av kollektivtrafik

UTMANINGAR

MÖJLIGHETER

Samverkan inom kommunen samt mellan kommuner t.ex. inom Karlstadsregionen

Övergång till klimatsmart kost leder oftast till bättre hälsa

Teknikutveckling och tekniska hjälpmedel, till exempel inom fastighetsdrift för effektivare energianvändning

Positiv utveckling vad gäller industri och infrastruktur

Bidrag och medfinansiering för att kunna genomföra projekt

Digitalisering

MÖJLIGHETER

Mål för samhällsbyggnad

Här hittar du verksamhetsmål och konkreta mål för fastighet, gata, kost och städ samt kultur och fritid.

FASTIGHET

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
Vid renovering och nybyggnation bör miljö och hållbarhetstänket beaktas	Utifrån arbetet att uppnå en giftfri förskola påbörja inventering av åtgärder inom område fastighets kompetensområde • **Inventera behov av åtgärder t.ex. mattbyte**
Välskötta kommunala fastigheter	Underhållsplanering för kommunala fastigheter görs för 2020 • **Åtgärder utförs enligt plan**

GATA

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
Klimatanpassa fordonsparken	Se över fordonsparken för att komma fram till vilka åtgärder som är lämpliga för Grums kommun • **Utredning genomförs under 2020**
Tilltalande och trygga utemiljöer	Arbete med trygghetsskapande belysning • **Fortsatt utbyte till LED belysning för effektivare ljusspridning**
Införa källsortering av avfall	Utreda vilket system för utsortering av matavfall som är lämpligt för Grums kommun • **Utredning genomförs under 2020**

KOST OCH STÄD

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
All upphandling bör genomföras på sådant sätt att kommunens närmiljö och närproducerat gynnas	Inventera utbudet av livsmedelsproducenter i närområdet • **Inventering genomförs under 2020**
Alla matgäster ska känna matglädje och må bra av maten	Utbudet i skolrestaurangerna ska ge valmöjligheter så att eleverna har möjlighet att få en bra och näringsriktig måltid • **I samarbete med matråden utforma en attraktiv måltidsmeny**

KULTUR OCH FRITID

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2020
Friskare invånare och utvecklad folkhälsa	Kartläggning och genomförande av uppstart samverkansprojekt Folkhälsa Grums • **Region Värmland, Grums kommun samt Sveriges Kommuner och Regioner samarbetar i detta projekt**
En jämställd kultur- och fritidsverksamhet	Kartläggning av aktiviteter, ekonomi och deltagare i verksamheter samt föreningar inom kultur och fritid • **Kartläggning genomförs under 2020**

Resursfördelning

KONSEKVENSBESKRIVNING

Från område fastighet fördelas cirka 500 tkr om, för att täcka underskott i övriga sektorn. Område fastighet kommer i och med det skjuta på ett antal utvalda åtgärder för planerat underhåll.

På område gata kommer ett antal investeringsprojekt att skjutas på framtiden samt att utsmyckning reduceras så att den kan skötas av ordinarie personal.

Område kost och städ räknar upp sina intäkter med 2 % för att klara ökade kostnader.

Område kultur och fritid gör en besparing på 500 tkr, dels genom att en deltidstjänst minskas på biblioteket vilket gör att öppettiderna kommer att påverkas något. Ytterligare områden som får besparingar är bidrag till kulturföreningar, övriga anläggningsbidrag idrott, nyinvesteringar och renoveringar badplatser samt att bad och sport drar ner något på sina verksamhetskostnader.

DRIFTBUDGET

Verksamhet, tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Kostnader 2020	Intäkter 2020
Samhällsbyggnad övergripande	138	885	1 098	3 508	2 410
Kultur och fritid	20 339	21 947	21 776	23 961	2 185
Kost och städ	1 338	1 177	1 195	24 245	23 050
Fastighet	4 280	4 398	3 923	39 430	35 507
Gata	21 506	21 411	22 032	69 852	47 820
Summa	**47 601**	**49 818**	**50 024**	**160 996**	**110 972**

NYCKELTAL

Samhällsbyggnad	Prognos 2019	Budget 2020
Antal utlån, samtliga media, bibliotek	60 400	60 420
Antal betalda besök på bad och sport	33 800	33 900
Antal besök på fritidsgården	4 200	4 200
Antal lunchportioner/dag	1 519	1 530
Antal specialkost/dag	74	80
Antal städtimmar/månad	2 885	2 800
Kostnad för skadegörelse i tkr	120	100
Egenproducerad elenergi, Mwh	28	35
Hushållsavfall till förbränning kg/invånare	255	255

INVESTERINGSPLAN

Kommunens planerade nyinvesteringar (nya anläggningar) samt reinvesteringar (större underhållskostnader av befintliga anläggningar) specificeras i en investeringsbudget och projekten inom Samhällsbyggnad anges i tabellen nedan. Bilagor medföljer för att visa omdisponeringar mellan projekt och år.

INVESTERINGSBUDGET

Benämning, tkr	N/R	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Samhällsbyggnad				
Badhus/sporthall	R	500	7 700	3 700
Kommunens skolor/förskola - skolkök	R	2 200	2 200	1 200
Energiinvesteringar	N	500	500	500
Beläggning	R	300	300	300
VA-sanering	R	3 500	1 500	3 500
VA-relining	R	1 500		
Avloppsreningsverk	R	1 100		
Gatubelysning	R	100	100	100
Kylanläggning Billerudhallen	R	5 000		
Städmaskiner	N	100	100	100
Hållplatser Sveagatan/Björknäsgatan	N	1 635		
Oförutsedda händelser	N	500	500	500
Utemiljö skolor	N		500	500
Frikyla Edsholms ÄBO	N		500	
Källsortering matavfall	N		2 000	
Fritidsanläggningar	R		500	500
Takbyte kommunala byggnader	R			1 000
Summa samhällsbyggnad		**16 935**	**16 400**	**11 900**

N=Nyinvestering R=Reinvestering

Framtida ännu ej beslutade investeringsprojekt

1 500 tkr

Gång- och cykelväg Grums-Vålberg: Avser projektering/bygghandlingar baserat på en från Trafikverket uppskattad kostnad för Grums kommun. Samverkansprojekt med Karlstad kommun och förutsätter deras samverkan. Handlingar kring medfinansiering presenteras hösten 2019. Projektering beräknas ske 2021/2022 och byggnation 2023/2024. Byggkostnad är inte inkluderad i ovan nämnda summa.

KONSEKVENSBESKRIVNING FÖR INVESTERINGSPLAN

Nedanstående tabell visar preliminärt beräknad årlig kapitalkostnad. Kapitalkostnad är benämning för internränta och avskrivning (planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar). För att genomföra planerade investeringsprojekt måste medel för kapitalkostnader tillskjutas berörd verksamhet.

Kapitalkostnad för investeringar som ej slutförs 2019 utan blir färdiga först 2020 tillkommer för 2021.

Kapitalkostnader	**2021**	**2022**	**2023**
Kultur och fritid	417	50	50
Kost och städ	15	15	15
Fastighet	345	1 046	647
Gata	661	470	320
Övergripande samhällsbyggnad	-	150	-
Summa	**1 438**	**1 731**	**1 032**

GRUMS KOMMUN

Grums kommun, 664 80 Grums. Telefon 0555-420 00. **www.grums.se**